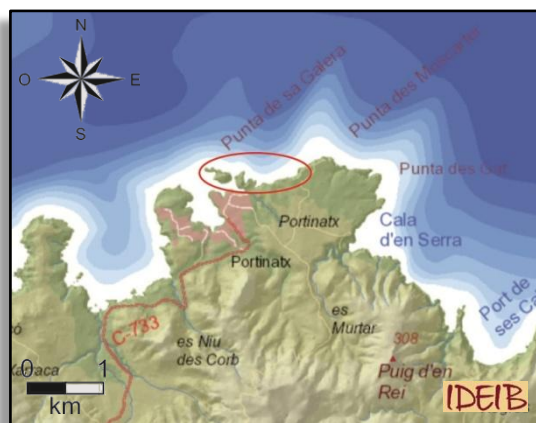

EI11ES

773002

Miocè postectònic de Cala Portinatx

Situació

Municipi: Sant Joan de Labritja

Coordenades U.T.M.
(31N ETRS89):

X: 372202
Y: 4330501

Dificultat i duració

5 min

1 2 3

Accés

Arribeu fins a Sant Joan de Labritja i continueu cap a Cala Portinatx seguint les indicacions.

Interès principal

Estratigràfic

Interès secundari

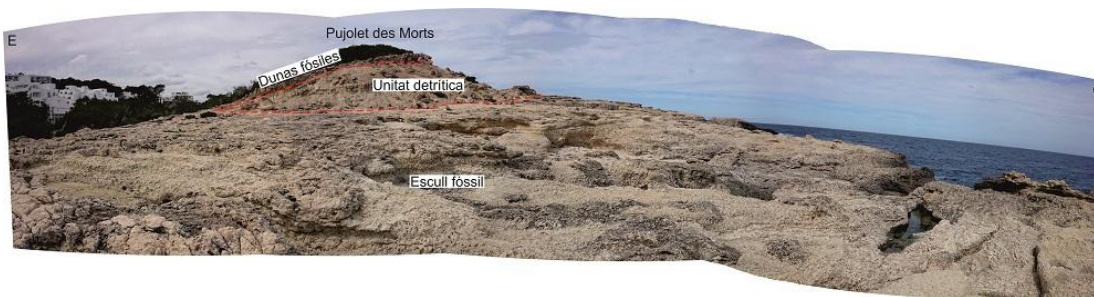
Sedimentològic, geomorfològic, paleontològic

Descripció de la localitat

Encara que el miocè eivissenc (de 25,0 fins a 5,3 Ma) sigui una època geològica amb nombrosos afloraments, la majoria corresponen a materials sedimentats abans o durant l'Orogènia Alpina, és a dir, a l'aixecament dels actuals relleus de la illa.

A la zona de Cala Portinatx es localitza un dels pocs afloraments d'Eivissa corresponents al miocè postectònic. Els materials no es troben afectats per intensos plegaments, fet que facilita notablement el seu estudi.

Seguint l'ordre de sedimentació, els materials presents a tota la zona de Pujolet des Morts i els petits penya-segats fins a la Punta d'en Pau corresponen a calcàries blanques molt bioturbades. Es tracta d'un escull coralí fossilitzat que, al seu dia, formava part d'un fons marí poc profund i amb aigües clares amb abundant fauna.

Escull fòssil en primer pla. Al puig de Pujolet des Morts apareixen la unitat detrítica i les dunes fòssils.

Detall de la bioturbació que presenta la unitat escullosa.

Mentre que a la resta de les Balears existeixen abundants testimonis dels esculls de corall formats al voltant de les zones emergides, a Eivissa són francament reduïts i limitats a la seva costa nord.

A la zona de Cala d'en Serra (al surest de Portinatx) aquesta unitat escullosa presenta gran quantitat de restes fòssils de coralls tipus *Madrèpores* i de gasteròpodes.

Aflorament de la unitat detrítica localitzat al puig de Pujolet des Morts.

A sobre de la unitat d'esculls fòssils es troba una unitat detrítica composta per sorres fines, margues i llims de color blanc groguenc que s'alternen amb capes de materials calcaris mesozoics de dimensions variables (decimètriques i mètriques). Aquests materials es sedimentaren formant cons de dejecció a un moment en que el nivell de la mar era més baix respecte a l'etapa anterior. Es pot observar al puig de Pujolet des Morts i al sector de s'Aigua Blanca.

Posteriorment es produeix una petita pujada del nivell de la mar i es va dipositar el anomenat Complex Terminal, constituït per sediments oolítics i microbialites (roques formades per l'acció de microbacteries).

Els oolits consisteixen en partícules carbonatades esfèriques, o subesfèriques, de diàmetre inferior a 2 mm. Es formen a un ambient marí de poca profunditat i de certa energia a on les micropartícules de carbonat càlcic es troben en suspensió juntament amb sediments detrítics. La corrent marina desplaça continuament les partícules per dins de la columna d'aigua i, poc a poc, es van superposant làmines de carbonat càlcic a sobre d'un nucli detrític.

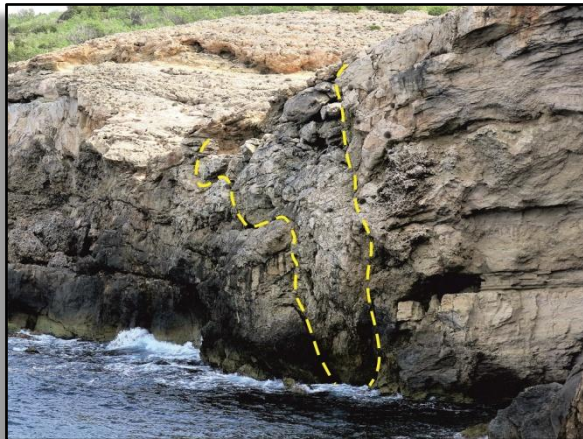
Per altra banda, els dipòsits de microbialites s'originen a un medi marí de poca profunditat i certa tranquil·litat.

El Complex Terminal es troba donant lloc als penya-segats situats entre Cap Blanc de Portinatx i la Punta de Moscarter.

Complex Terminal a on es ressalten les laminacions de microbialites.

A sobre del Complex es sedimenten dunes fòssils d'edat quaternària.

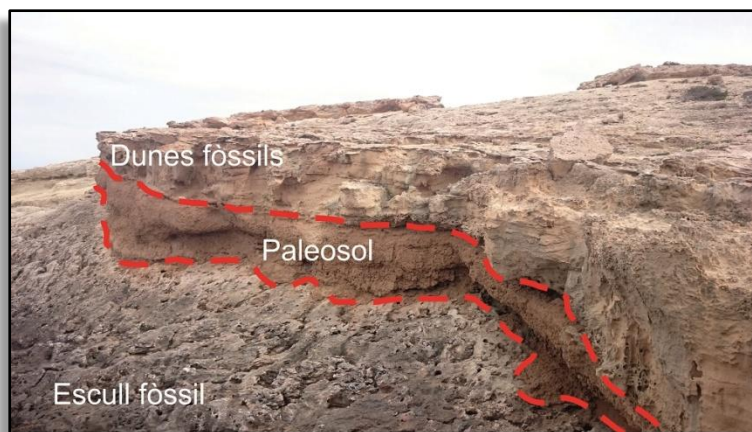

Entre els afloraments del Complex Terminal es pot observar un col·lapse càrstic originat per la dissolució dels materials infrajacents i el posterior reompliment de la cavitat pels estrats superiors desplomats (bretxes), que han perdut suport basal.

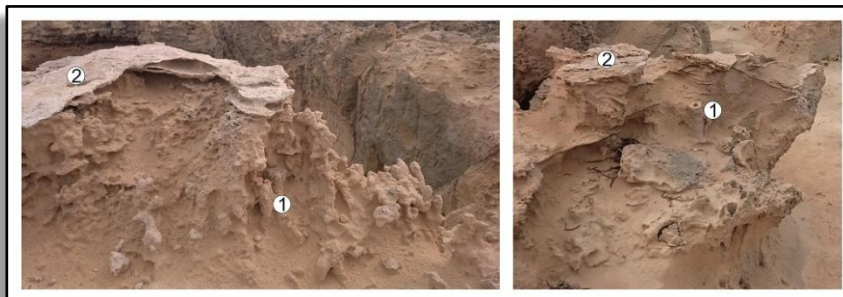
Col·lapse càrstic i delimitació aproximada de les seves bretxes.

Recobrint parcialment tots els dipòsits del miocè postectònic descrits anteriorment existeixen dunes fòssils del pleistocè (quaternari). Aquestes es sedimentaren després de la dessecació del Mediterrani durant la crisi del Messinià (ocorreguda, aproximadament, fa 5,6 Ma).

A les dunes és possible observar vestigis de la vegetació que les poblava en forma de rizocrecions (motllos vuits d'arrels que es preserven gràcies al sediment endurit una vegada desapareixen les restes vegetals). Aquestes dunes també presenten nombrosos encostaments producte dels episodis d'aridesa que es donaren durant la seva formació.

Contacte entre l'escull fòssil i els dipòsits quaternaris.

Rizocrecions (1) i encostaments (2) de les dunes quaternàries.

Per a saber-ne més

Mas, G., 2018. *Quan la Mediterrània es va evaporar*. Edicions UIB. Palma.

Mata Lleonart R. & Roig i Munar, X., 2016. *Eivissa i Formentera: camins i pedres. Descoberta geològica i geomorfològica*. Axial Natura. 218 pp.

Recomanacions

És important que porteu un bon calçat que subjecti el peu i no vos acosteu molt als penya-segats.

Es recomana que feu el recorregut de la costa des de la zona de s'Aigua Blanca fins a Punta Galera, de Portinatx, per poder veure tots els diferents materials i les relacions entre ells.